

GRAD ROVINJ-ROVIGNO   CITTA` DI ROVINJ-ROVIGNO
UPRAVNI ODJEL ZA PRORAČUN, GOSPODARSTVO I EUROPSKE FONDOVE
ODSJEK ZA GOSPODARSTVO I EUROPSKE FONDOVE

IZVJEŠĆE BROJ 83/2011

GOSPODARSTVO GRADA ROVINJA U 2010.
S POSEBNIM OSVRTOM NA GLAVNE GOSPODARSKE SUBJEKTE

Listopad 2011. godine

SADRŽAJ

	Str.
1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKA KRETANJA GOSPODARSTVA HRVATSKE U 2010. GODINI	3
2.1. <i>Međunarodno okruženje</i>	3
2.2. <i>Osnovna obilježja gospodarskih kretanja Hrvatske u 2010. godini</i>	3
2.3. <i>Bruto domaći proizvod</i>	4
2.4. <i>Tržište rada i plaće</i>	5
2.5. <i>Vanjskotrgovinska razmjena</i>	6
2.6. <i>Monetarna kretanja</i>	7
2.7. <i>Inozemni dug</i>	7
2.8. <i>Javni dug</i>	8
3. FINANCIJSKI REZULTATI PODUZETNIKA U 2009. GODINI	9
3.1. Broj poduzetnika i broj zaposlenih kod poduzetnika Hrvatske	10
3.2. Rang lista prvih 10 poduzetnika Hrvatska po novostvorenoj vrijednosti	11
3.3. Rang lista prvih 10 gradova po kriteriju neto dobiti	11
4. GOSPODARSKI PROFIL ISTARSKE ŽUPANIJE	11
4.1. <i>Opći podaci</i>	11
4.2. <i>Poslovanje poduzetnika u Istarskoj županiji</i>	13
4.3. <i>Prvih pet poduzetnika prema veličini novostvorene vrijednosti u 2010.</i>	14
4.4. <i>Prvih pet poduzetnika prema veličini dobiti razdoblja u 2010. godini</i>	14
4.5. <i>Turistička kretanja</i>	15
4.6. <i>10 najboljih županija u Hrvatskoj</i>	15
5. GOSPODARSTVO GRADA ROVINJA	16
5.1. <i>Osnovni financijski rezultati poduzetnika u Istri i Rovinju</i>	16
5.2. <i>Najveći rovinjski poduzetnici</i>	17
5.3. <i>Ukupni financijski rezultati poslovanja poduzetnika Rovinja</i>	21
6. ZAKLJUČAK	22

1. UVOD

U Hrvatskoj se uporno izbjegava prava bolna istina dramatične realnosti dugoročnog kriznog stanja društva u cijelosti. Kriza koja traje i trajat će još se većinom tretira jedino kroz financijske, ekonomske ili kreditne aspekte, no njezin temeljni problem je upravo u višeslojnosti jer zadire u segmente sociologije, ekologije, zdravstva, kulturologije i dr.

Današnju krizu, vrlo složenu i tešku, ne može se riješiti uz uobičajen gospodarski program, već su potrebna nova sistemska rješenja usklađena s dugoročno održivim globalnim razvojem, utemeljenim na jasnim zajedničkim vizijama.

Potreban je jedan novi način razmišljanja te novi strateški pristup, sa preporukom da ne treba uporno nastojati rasti, nego biti usmjeren na kvalitetu i uravnoteženo zadovoljavanje svih dionika tj. pristup koji će omogućiti razmišljanje o budućnosti.

2. MAKROEKONOMSKA KRETANJA GOSPODARSTVA HRVATSKE U 2010. GOD.

2.1. Međunarodno okruženje

Nakon ozbiljnih poremećaja na globalnom tržištu tijekom 2008. i 2009. godine, izazvanih financijskom i ekonomskom krizom, u 2010. godini dolazi do povoljnijih pomaka na međunarodnom tržištu. Takvom stanju primarno pridonosi stabiliziranje globalnoga financijskog sustava, uspješnost raznih modela poticanja pojedinih nacionalnih ekonomija (intenziviranje državnog intervencionizma), kao i početak povećane sklonosti potrošnji, nakon akumulacije štednje tijekom dvogodišnje krize.

Tako je, nakon realnog pada globalnog bruto proizvoda 2009. godine (-0,5%), u 2010. godini ostvaren realni rast od 5,0%, čime je dostignuta razina 7,5% veća u odnosu na 2007. godinu. Oporavak je u razvijenim zemljama bio krhak i spor s naglašenim regionalnim razlikama, dok se u brzorastućim gospodarstvima Azije i Južne Amerike nastavljalo sa jačanjem gospodarskog i političkog utjecaja. Naime, globalni je rast determiniran prije svega dinamičnijim rastom zemalja u razvoju, dok su najrazvijenije ekonomije svijeta, unatoč rastu, u načelu ostvarile tek nešto višu razinu nacionalnog BDP-a nego 2007. godine.

Rast globalne potražnje inducirao je oporavak međunarodne razmjene te je u najrazvijenijim gospodarstvima svijeta upravo rast izvoza roba i usluga bio najsnažniji poticaj rastu nacionalnog BDP-a.¹

2.2. Osnovna obilježja gospodarskih kretanja Hrvatske u 2010. godini

Tijekom 2010. godine hrvatsko gospodarstvo, među rijetkima, bilježi daljnji pad ukupne gospodarske aktivnosti. Iako je dinamika pada bruto domaćeg proizvoda na godišnjoj razini iznosila 1,2%, ipak se ne može govoriti o počecima oporavka gospodarstva, nego samo o ublažavanju pada, odnosno o stagnaciji. Ostvaren je, bruto domaći proizvod od 334,6 milijardi kuna, što znači da je njegova realna razina pala na razinu iz 2006. godine. Ipak, pod utjecajem je tečaja bruto domaći proizvod iznosio 45,9 milijardi eura. S obzirom na to da je Europska unija ostvarila rast BDP-a, a u Hrvatskoj

¹ Izvor: Hrvatsko gospodarstvo 2010. godine – HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

je došlo do njegova pada, odnos prema prosječnoj razvijenosti EU27 bit će nešto niži od dosadašnjih 64%.

Neosporna je činjenica da su 2010. godine nepovoljne tendencije kretanja u velikom dijelu realnog sektora usporene, ali se istodobno u nekim sektorima negativan trend produbio.

Međutim, u 2010. godini imamo stabilnost monetarnog sustava uz veliku likvidnost financijskog sektora, stabilnost tečaja domaće valute prema euru i najnižu inflaciju unatrag šesnaest godina, uz suzdržanu kreditnu aktivnost poslovnih banaka. Istodobno, nastavlja se kontrakcija domaće potražnje uzrokovana rastom nezaposlenosti i padom raspoloživog dohotka, rast nelikvidnosti realnog sektora te sve lošiji financijski rezultati poduzetnika. Uz to, fiskalni je deficit visok, javni dug raste, a bruto inozemni dug, iako usporeno, prvi put u novijoj hrvatskoj povijesti prelazi razinu ostvarenog bruto domaćeg proizvoda.²

2.3. Bruto domaći proizvod – BDP

Bruto domaći proizvod je agregatni pokazatelj stanja nacionalnog ili globalnog gospodarstva, s jedne strane pokazuje kretanje ukupne potražnje, s druge razinu ukupne proizvodnje roba i usluga.

Stoga ne čudi da je pod utjecajem globalne ekonomske krize stopa rasta svjetskog BDP-a 2008. godine znatno smanjena u odnosu na 2007. godinu (sa 5,4% na 2,7%) te da je 2009. godine došlo do njegovog realnog pada na godišnjoj razini za 0,5%.

2010.-tu karakterizira oporavak svjetskog gospodarstva uz ostvareni rast od 5,0% čime je globalni BDP ostvaren na razini približno 7,5% većoj nego u pretkriznoj 2007. godini. Takva kretanja determinirana su prije svega dinamičnijim rastom zemalja u razvoju jer su najveća razvijena svjetska gospodarstva, unatoč zabilježenom rastu, ostvarila realno niži ili tek neznatno veći BDP u odnosu na 2007. godinu.

U tom kontekstu, trendovi u Hrvatskoj bili su usmjereni onima globalnima: 2008. godine je zabilježeno usporavanje rasta BDP-a; 2009. je ostvaren njegov izražen pad, a 2010. je taj pad znatno usporen. Mora se napomenuti da je usporavanje pada u 2010. godini zbog baznog efekta bilo očekivano pa se slijedom toga, kao i zbog još uvijek negativnog predznaka ostvarenog BDP-a, ne može govoriti o oporavku gospodarstva. Radi se o tek nešto povoljnijim kretanjima u odnosu na 2009. godinu. Naime, realna je vrijednost BDP-a, sada na približno ostvarenoj razini 2006. godine.

Negativna godišnja stopa rasta BDP-a u 2010. rezultat je, s jedne strane daljnjeg pada većine kategorija potražnje posebice investicija, a s druge strane pada proizvodnje. Na daljnji pad osobne potrošnje pretežno je utjecao lagani pad neto plaća (realno -0,5%), povećanje broja nezaposlenih, slab oporavak kreditnih plasmana stanovništvu (ukupan rast kredita privatnom sektoru korigiran stalnim tečajem iznosio je oko 3,6%), te promjene u sklonosti potrošnji uzrokovane krizom. Državna potrošnja je također bila manja za 0,8% iz razloga što zbog visoke razine zaduženosti država nije mogla znatnije utjecati na rast BDP-a.

Bruto domaći proizvod je tako smanjen na razinu od **334,6 milijardi kuna**, ali je u eurima njegova vrijednost lagano porasla (utjecaj tečaja) na 45,9 milijardi eura ili na približno **10.350 eura per capita**.

---

² Izvor: Hrvatsko gospodarstvo 2010. godine – HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Kada se govori o usporedbi s Europskom unijom treba napomenuti da je Hrvatska, u pogledu kretanja BDP-a, bila jedna od najneuspješnijih zemalja u odnosu na članice EU.

Bruto domaći proizvod je u Hrvatskoj vraćen na razinu 2006. godine, a nisu stvorene ni pretpostavke za dinamičniji rast u narednim godinama koji bi doveo do približavanja prosječne razine razvijenosti Europske unije. Kao najotporniji sektor gospodarstva pokazalo se financijsko posredovanje koje je većinom u rukama stranih vlasnika, a kriza je pokazala slabost gospodarstva čiji se rast u prethodnim godinama uglavnom temeljio na rastu osobne potrošnje i investicija u građevinarstvu (temeljenim na domaćim i inozemnim kreditima).³

2.4. Tržište rada i plaće

U 2010 godini, zabilježen je najoštrij pad zaposlenosti, odnosno rast nezaposlenost u novijoj hrvatskoj povijesti.

U 2010. godini bez posla je ostalo čak **75 tisuća osoba** (nešto više nego prethodne godine te dvostruko više od prosjeka prijašnjih godina) što izravno ocrtava daljnji pad gospodarske aktivnosti. Uz ove razloge, u prošloj godini se istaknuo još jedan: otkaz zbog stečaja poslodavca. Na toj osnovi je otkaz dobilo 3,1 tisuća osoba, dvostruko više od prosjeka u prethodnim godinama (uključujući i kriznu 2009. godinu).

Kako nezaposlenost raste već dvije uzastopne godine, sve je više i dugotrajno nezaposlenih (duže od godinu dana): u 2010. godini 146,6 tisuća što čini 46% ukupno nezaposlenih. Treba naglasiti kako je u Hrvatskoj i u godinama pada nezaposlenosti problem prevelikog broja dugotrajno nezaposlenih bio stalno prisutan kao odraz nekompatibilnosti obrazovnog sustava i zahtjeva tržišta rada. Treba istaknuti kako je dugotrajna nezaposlenost, koju pojedinac često doživljava kao socijalnu isključenost, vrlo ozbiljan problem koji utječe na političku, socijalnu i ekonomsku stabilnost.

Krivulja kretanja nezaposlenosti tijekom godine (koja se formira pod utjecajem proljetno-ljetnog sezonskog zapošljavanja) bila je i u 2010. godini (kao i prethodne godine) nešto drugačija nego prosječnih godina. Naime, s jedne strane, sezonsko zapošljavanje je bilo iznadprosječno - na sezonskim poslovima je u 2010. godini bilo zaposleno 30,3 tisuća osoba (19% više nego prethodne godine i 24% više od prosjeka u zadnjih pet godina!). No, s druge strane, uslijed nepovoljnog kretanja zaposlenosti koje nije povezano sa sezonom, sezonsko zapošljavanje je počelo djelovati na pad ukupnog broja nezaposlenih tek u travnju te je trajalo samo četiri mjeseca. Istodobno je stopa nezaposlenosti padala samo tri mjeseca (travanj-srpanj), dok je uobičajeno razdoblje u godini kada ona pada znatno šire (od veljače do rujna).

U skladu s nastavkom pada gospodarske aktivnosti (okolnosti kada poslodavci ne zapošljavaju novu radnu snagu), ponovno je najviše porastao broj mladih nezaposlenih osoba. Krajem 2010. godine broj nezaposlenih osoba mlađih od 30 godina iznosio je 141,5 tisuća (44% ukupno nezaposlenih), što je 16,5 tisuća više nego prethodne te čak 45,9 tisuća više nego 2008. godine.

Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u 2010 godini. (u Kn.):⁴

- Hrvatska:	5.343
- Istra:	4.647
- Rovinj:	5.834

³ Izvor: Hrvatsko gospodarstvo 2010. godine – HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

⁴ Prema podacima FINA-e:

2.5. Vanjskotrgovinska razmjena

Recentna financijska i ekonomska kriza znatno je smanjila međunarodnu robnu razmjenu u protekle dvije godine. Osim što je smanjena potražnja, a s njom i volumen robne razmjene za približno 12% u 2009. godini, zabilježen je i pad cijena nekih sirovina i proizvoda. U kontekstu oporavka pojedinih velikih ekonomija, ali i nastavku rasta onih u razvoju, 2010. godine dolazi do promjene trenda kretanja robne razmjene: oporavljena je potražnja utjecala na rast volumena trgovanja, ali i na rast cijena na globalnoj razini (sirove nafte, zemnog plina, metala, prehrambenih proizvoda).

U Hrvatskoj dolazi do oporavka robne razmjene pa je vrijednost izvoza u kunama povećana za 17,4% (u 2009. godini ostvaren je pad od 20,1%) dok je vrijednost uvoza manja za 1,4% (dinamika pada je u 2009. bila daleko većih 25,7%). Takve tendencije kretanja jedan su od pokazatelja ukupne gospodarske aktivnosti, a u ovom slučaju ukazuju na činjenicu da se inozemna potražnja oporavlja brže od domaće potražnje

S obzirom na takve trendove kretanja izvoza i uvoza, u Hrvatskoj je drugu godinu zaredom, zabilježen pad robnog deficita na godišnjoj razini. Naime, nakon desetak godina gotovo kontinuiranog rasta (mali pad je zabilježen i u 2004. godini) u 2009. godini je zabilježen pad deficita od 30,4% koji je prošle godine usporen na 19,7%. Odnosno, deficit je vanjskotrgovinske razmjene 2010. godine iznosio 45,4 mlrd. kuna ili 6,2 mlrd. eura, a to je čak 44,1% manje nego 2008. godine.

Rast, izvoza potaknut je prije svega brodogradnjom, naftnim derivatima, kemijskom i farmaceutskom industrijom, te izvezem otpadnog željeza.

Može se kazati da je 2010. godina bila jedna atipična godina u kojoj je kretanje robne razmjene pretežno bilo određeno vanjskim faktorima (oporavkom inozemne potražnje i rastom cijena) te krizom određenih unutarnjih faktora niska domaća potražnja).

Ekonomska politika nije ciljano utjecala na kretanje izvoza i uvoza (osim preko HBOR-a), ali su ipak zaustavljeni dugogodišnji negativni trendovi (zabilježen je rast izvoza, pad robnog deficita, povećana je pokrivenost uvoza izvozom). No situacija u načelu nije bolja: udio robnog izvoza u BDP-u (19,4%) i dalje je vrlo nizak, štoviše među najnižima je u usporedbi članicama EU (samo Velika Britanija, Španjolska, Grčka i Cipar imaju niži udio), dok je udio deficita u BDP-u (13,6%) ponovo među najvišima (samo su Malta i Cipar imale veći). Jedan od pokazatelja niske razine robnog izvoza je izvoz per capita koji je u iznosu od 2.010 EUR također bio među najnižima u EU.

Činjenica je dakle da ni u 2010. nije ostvaren nikakav iskorak u pogledu kretanja izvoza te se može očekivati da će sa oporavkom domaće potražnje i kreditne aktivnosti poslovnih banaka ponovo doći do nepovoljnih trendova u robnoj razmjeni.

2.6. Monetarna kretanja

Osnovna značajka monetarnog sustava tijekom 2010. godine bila je stabilnost u okruženju obilate kunske likvidnosti, stabilnog tečaja domaće valute prema euru i niske razine inflacije, no i suzdržane kreditne aktivnosti poslovnih banaka.⁵

Visoku likvidnost središnja banka je dodatno poduprla odlukom o spuštanju stope obvezne pričuve s 14% na 13% (u prvom tromjesečju), s ciljem oslobođenja dodatnih financijskih sredstava za podršku programa Vlade i HBOR-a za poticanje gospodarskog oporavka izdašnjim i povoljnijim kreditima za projekte koji su trebali "pridonijeti zdravom rastu, racionalnom zapošljavanju i poboljšanju strukture platne bilance".

No, u kontekstu nastavka pada ukupne gospodarske aktivnosti, pogoršanju bilančnih pozicija poslovnih subjekata, rastu nezaposlenosti i neizvjesnosti na tržištu rada, banke su bile suočene s manjkom potražnje, kao i osipanju broja kvalitetnih zajmotražilaca. Ujedno je pogoršana i kvaliteta kreditnog portfelja banaka: udio loših kredita je porastao na 11,2% (prethodne godine 7,8%), pri čemu su znatno veće probleme u otplati kredita imala poduzeća nego stanovništvo.

Sektor država koji je najsnažnije kreditiran tijekom 2009. godine (kada se država nije mogla refinancirati na inozemnom tržištu) tijekom 2010. godine se ponovno (iako nešto manje intenzivno) oslonio na financiranje kod domaćih banaka.

Godišnji prirast od 4,98 milijardi kuna je bio 31% manji nego godinu dana ranije, ali ostvarena je viša razina godišnjeg rasta (8,1%) nego kod ostalih sektora.⁶

2.7. Inozemni dug

Pogrešan razvojni model koji Hrvatska već desetljećima provodi rezultira visokim potrebama za inozemnim zaduživanjem. Naime, kontinuirano viša razina potrošnje od proizvodnje i tzv. "konzumerizam" (prisutan u većini tranzicijskih zemalja) kreira prekomjernu potrošnju na svim razinama (stanovništvo, država) održavajući na razini gospodarstva dvostruki deficit (fiskalni i vanjskotrgovinski) koji se pokriva inozemnim zaduživanjem.

Radi se o dugoročno neodrživom razvojnom modelu s visokim rizicima koji su to veći kako raste stupanj zaduženosti zemlje i kako se pogoršava situacija na svjetskom financijskom tržištu.

Proteklih se godina situacija u tom kontekstu pogoršala: u posljednjih je deset godina bruto inozemni dug povećan čak za 3,8 puta prešavši razinu BDP-a, a istodobno je svjetska ekonomska kriza ograničila i povećala cijenu kapitala na financijskim tržištima. U takvim je okolnostima od 2009. godine otežan dotok inozemnog kapitala u zemlju što je, uz ostalo, pridonijelo usporavanju gospodarske aktivnosti.

*Godina je završila s razinom bruto inozemnog duga od 46,4 milijardi eura što je **101% BDP-a.***⁷

⁵ Izvor: Hrvatsko gospodarstvo 2010. godine – HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

⁶ Izvor: Hrvatsko gospodarstvo 2010. godine – HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

⁷ Izvor: Hrvatsko gospodarstvo 2010. godine – HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

2.8. Javni dug

Krajem godine je javni dug (prema Zakonu o proračunu javni je dug definiran kao dug općeg proračuna) dosegao iznos od 138 milijardi kuna što je za 20,1 milijardu kuna više nego na kraju 2009. godine. Pritom je dug središnje države povećan za 19 milijardi kuna, dug izvanproračunskih fondova za milijardu kuna, a dug lokalne države za znatno skromnijih 120 milijuna kuna. U strukturi javnog duga 93,7% odnosi se na dug središnje države, 4,7% na dug izvanproračunskih fondova, a 1,6% na dug lokalne države što je gotovo identično kao i prethodne godine.

S udjelom javnog duga u BDP-u od 41,2% Hrvatska je još uvijek u odnosu na prosjek EU 27 (80%) pozicionirana relativno povoljno jer se za sada nalazi u okviru Maastrichtskog kriterija (maksimalno 60% BDP-a) pri čemu 18 zemalja članica EU bilježi viši udio javnog duga od Hrvatske. Zabrinjava činjenica da čak 14 zemalja u EU nije zadovoljavalo ovaj Maastrichtski kriterij, uključujući i najsnažnija europska gospodarstva kao što su to Njemačka (udio javnog duga u BDP-u iznosio je 83,2%), Francuska (81,7%), Ujedinjeno Kraljevstvo (80%) i Italija (119%). Očito je da i u velikom dijelu EU slijedi razdoblje konsolidacije u kojem će se morati uspostaviti srednjoročno održiva kretanja u javnim financijama.⁸

Tabela 1. **Makroekonomski pokazatelji Hrvatske 2010.**

Pokazatelj	2009.	2010.
1. Realni sektor		
BDP, tekuće cijene u milijunima kuna	335.189	334.564
BDP, stope rasta u %	- 5,8	- 1,2
Fizički opseg industrijske proizvodnje, stopa rasta u %	- 9,2	- 1,4
Promet od trgovine na malo, realna stopa rasta u %	- 15,3	- 1,8
Građevinski radovi – fizički opseg, stopa rasta u %	- 6,5	- 15,9
Noćenja turista, stopa rasta u %	- 1,0	2,6
2. Cijene		
Potrošačke cijene, prosjek, u %	2,4	1,1
Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda, prosjek, u %	- 0,4	4,3
3. Zaposlenost i plaće		
Ukupan broj zaposlenih u tisućama, prosjek	1.498,8	1.432,5
Zaposleni u pravnim osobama u tisućama, prosjek	1.211,1	1.168,2
Ukupan broj nezaposlenih u tisućama (registriranih), prosjek	263,2	302,4
Stopa registrirane nezaposlenosti, u % od ukupne radne snage, prosjek	14,9	17,4
Stopa anketne nezaposlenosti – ILO, u % - prosjek	9,1	11,8
Prosječna bruto plaća u kunama	7.711	7.679
Prosječna bruto plaća, nominalna stopa rasta u %	2,2	- 0,4
Prosječna neto plaća u kunama	5.311	5.343
Prosječna neto plaća, nominalna stopa rasta u %	2,6	0,6
4. Tržište novca i kamatne stope		
Kamatna stopa HNB-a na lombardne kredite (XII.), u %, na godišnjoj razini	9,0	9,0
Kamatne stope poslovnih banaka na:		
- kratkoročne kunske kredite bez valutne klauzule (XII.), u %, na godišnjoj razini	11,22	9,90
- dugoročne kunske kredite s valutnom klauzulom (XII.), u %, na godišnjoj razini	8,11	7,87
Kamatna stopa na tržištu novca na prekonoćne kredite (XII.), u %, na god. razini	1,20	1,28
5. Proračun konsolidirane središnje države		
a) ukupni prihodi u milijunima kuna	114.086	110.832
b) ukupni rashodi u milijunima kuna	120.554	122.584
c) promjena neto financijske imovine u milijunima kuna	7.364	2.817

⁸ Izvor: Hrvatsko gospodarstvo 2010. godine – HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Pokazatelj	2009.	2010.
d)=a-b-c ukupno neto zaduživanje u milijunima kuna	- 13.832	- 14.569
Unutarnji dug konsolidirane središnje države, u milijunima kuna, krajem razdoblja	72.261	84.361
6. Ekonomski odnosi s inozemstvom		
Tečaj kn/USD, prosjek	5,280370	5,500015
Tečaj kn/EURO, prosjek	7,339554	7,286230
Izvoz robe u milijunima EURA	7.529	8.902
Uvoz robe u milijunima EURA	15.220	15.127
Saldo robne razmjene u milijunima EURA	- 7.691	- 6.225
Tekući račun platne bilance u milijunima EURA	- 2.506,0	- 654,3
Međunarodne pričuve HNB-a u milijunima EURA, krajem razdoblja	10.375,8	10.660,3
Ukupni vanjski dug Republike Hrvatske, u milijunima EURA, krajem razdoblja	44.606,5	45.768,5

Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo financija i Hrvatska narodna banka

3. FINANCIJSKI REZULTATI PODUZETNIKA U 2010. GODINI

U situaciji daljnjeg pada potražnje na domaćem tržištu (-3,8% prema strukturi BDP-a), uz rastuću nelikvidnost i sve veći problem neplaćanja za isporučenu robu i usluge, ne iznenađuje činjenica da su poslovni rezultati poduzetnika 2010.-te lošiji u odnosu na 2009. godinu.

Ukupni su prihodi poduzetnika, koji su podnijeli financijske izvještaje (96.758), na godišnjoj razini, smanjeni za 2,0% pri čemu su poslovni prihodi (96% svih prihoda) smanjeni za 2,2%, a svi ostali prihodi povećani su za 5,0%. Struktura poslovnih prihoda je lagano promijenjena u korist prihoda od prodaje na inozemnom tržištu, koji su povećani za 11,5%, dok su prihodi od prodaje na domaćem tržištu, smanjeni za 5,2%. Takva kretanja pokazuju da se inozemna potražnja oporavlja brže od domaće zahvaljujući povećanju izvoza. Premda su prihodi od prodaje na inozemnom tržištu bili vrijednosno na nižoj razini nego 2008. godine, ipak je njihov udio u strukturi poslovnih prihoda od 15,6% bio najviši u posljednjih desetak godina.

Ukupni rashodi su smanjeni za 1,5% pri čemu je došlo do smanjenja poslovnih rashoda za 3,1%, te došlo je do povećanja financijskih rashoda za 31,5%. Pad poslovnih rashoda sugerira na smanjenje obujma poslovanja, pri čemu se jedan dio odnosi i na smanjenje troškova osoblja za 3,4% (2,9% manje zaposlenih). S druge strane, povećani se financijski rashodi povezuju sa sve većim izdacima za kamate, zbog rastućeg udjela tuđih izvora financiranja u proteklim godinama.

U 2010. godini 55.241 poduzetnik je poslovalo sa dobiti, dok je 41.217 poduzetnik poslovalo s gubitkom, što je u odnosu na 2009. godinu za 4.214 poduzetnika koji su radili sa gubitkom više.

Nakon plaćanja poreza, konsolidirani je financijski rezultat negativan, odnosno, na ukupnoj razini ostvaren je gubitak u visini 1,7 milijardi kuna. Ovakav poslovni rezultat izuzetno je nepovoljan jer je gubitak zadnji puta zabilježen još 2000. godine (u kojoj su se osjećale posljedice krizne 1999. godine).

Lošu sliku poslovanja poduzetnika nadopunjuju i podaci o ostvarenim prihodima u odnosu na rashode (kontinuirano, treću godinu za redom, prihodi su u odnosu na rashode sve manji).

Promatrano po djelatnostima: najveći broj poduzetnika koji je podnio izvještaje odnosi se na trgovinu (28,9%) te stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (14,2%). No, najveći broj zaposlenih zabilježen je u prerađivačkoj industriji (27,3%) i trgovini (22,1%).

Prema ostvarenim poslovnim rezultatima isticali su se: javna uprava i obrana te informacije i komunikacije, čiji je prihod na godišnjoj razini povećan (13,7% i 10,2%), te rudarstvo i vađenje (-37,2%) i građevinarstvo (-21,0%), čiji je prihod najviše smanjen. Ovakvo kretanje prihoda, kod posljednje dvije spomenute djelatnosti, znatno je utjecalo i na smanjivanje ukupnog broja zaposlenih, s obzirom da je kod tih djelatnosti ujedno zabilježena i najveća stopa pada broja zaposlenih (-9,8% i -10,6%). Prema ostvarenom konsolidiranom financijskom rezultatu 2010. godine, najuspješnija je djelatnost informacija i komunikacija, dok su najveći gubitaši: poslovanje nekretninama i prerađivačka industrija.

Tabela 2. Financijski rezultati poduzetnika Hrvatske u 2010. godini. (iznosi u tisućama kuna)

Opis	2009.	2010.	Indeks 2010/2009
Broj zaposlenih	885.289	859.808	97,1
Ukupni prihodi	610.147.337	598.187.419	98
Ukupni rashodi	602.979.192	593.810.254	98,5
Dobit prije oporezivanja	29.976.924	34.227.919	114,2
Gubitak prije oporezivanja	22.808.779	29.850.754	130,9
Porez na dobit	4.729.379	6.040.234	127,7
Dobit razdoblja(dobit nakon oporezivanja)	24.787.758	28.202.891	113,8
Gubitak razdoblja(gubitak nakon oporezivanja)	22.348.993	29.865.961	133,6
Izvoz	80.831.486	90.159.816	111,5
Uvoz	97.349.433	88.713.161	91,1
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	50.521.406	37.784.678	74,8
Prosječna plaća po zaposlenom	4.653	4.664	100,2

Izvor: Fina – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika za 2010. godinu.

3.1. Broj poduzetnika i broj zaposlenih kod poduzetnika Hrvatske

Grad Zagreb i Zagrebačka županija čine poduzetnički potencijal od 37.498 poduzetnika ili 38,8% poduzetnika Republike Hrvatske.

Po broju poduzetnika slijede županije Splitsko-dalmatinska (11,3%), **Istarska (9,4%)**, Primorsko-goranska (9,0%) te Zagrebačka (6,1%). Sljedeću skupinu čini trinaest županija s udjelom broja poduzetnika u rasponu od 1,4% (Koprivničko-križevačka) do 4,1% (Osječko-baranjska), a tri su županije s manje od po 1,0% ukupnog broja poduzetnika (Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska i Ličko-senjska).

Raspoređenost broja poduzetnika po županijama očekivano prati jednako takva *raspoređenost zaposlenih*.

Dominira Grad Zagreb s udjelom od 40,0% ukupno zaposlenih, a pridodaju li se tome i 5,0% zaposlenih u poduzetništvu Zagrebačke županije, onda je to udjel od 45,0% ukupno zaposlenih. Nakon Zagreba slijede Splitsko-dalmatinska županija sa 8,6%, Primorsko-goranska sa 7,2%, **Istarska županija od 5,2%**, Osječko-baranjska i Zagrebačka županija sa 5,0% te Varaždinska županija sa 4,1% od ukupno zaposlenih.

Slijedi trinaest županija s mnogo skromnijim udjelima, koji se kreću od 1,3% (Šibensko-kninska županija) do 2,9% (Međimurska županija) ukupnog broja zaposlenih, a s manje od 1,0% su Ličko-senjska, Virovitičko-podravska i Požeško-slavonska županija.⁹

⁹ Izvor: FINA – Analiza financijskih rezultata poslovanja poduzetnika Republike Hrvatske po županijama u 2010. godini

3.2. Rang lista prvih deset poduzetnika Hrvatske po novostvorenoj vrijednosti 2010. godine.

Tabela 3. (u 000 Eur)

R.br.	Naziv i mjesto	Novostvorena vrijednost	Dobit
1.	INA D.D. - Zagreb	589.240	295.050
2.	HT - Zagreb	466.789	312.088
3.	ZAGREBAČKA BANKA - Zagreb	336.877	211.044
4.	PBZ - Zagreb	234.315	140.002
5.	KONZUM - Zagreb	212.312	71.683
6.	HEP-OPERATOR DISTIBUCIJSKOG SUSTAVA - Zagreb	196.228	14.574
7.	HP - Zagreb	178.966	4.746
8.	HEP - Zagreb	178.747	165.721
9.	PLIVA HRVATSKA - Zagreb	163.321	90.674
10.	ERSTE&STEIERMARKISCHER BANK-Rijeka	155.300	102.630

Izvor: „500 najboljih“ – izdanje 30. rujna 2011. Lider, Poslovna hr.

3.3. Rang lista prvih deset gradova po kriteriju neto dobiti

Tabela 4. (iznosi u tisućama kuna)

R.br.	Naziv	Županija	Dobit
1.	Grad Zagreb	Grad Zagreb	2.454.646
2.	Rovinj	Istarska	872.762
3.	Karlovac	Karlovačka	365.391
4.	Velika Gorica	Zagrebačka	159.748
5.	Sveta Nedjelja	Zagrebačka	156.512
6.	Vukovar	Vukovarsko-Srijemska	99.374
7.	Bakar	Primorsko-Goranska	91.967
8.	Vrbovec	Zagrebačka	74.927
9.	Labin	Istarska	65.309
10.	Čakovec	Međimurska	65.156

Izvor: „500 najboljih“ – izdanje 30. rujna 2011. Lider, Poslovna hr.

4. GOSPODARSKI PROFIL ISTARSKE ŽUPANIJE

4.1. Opći podaci

Istarsko je gospodarstvo vrlo raznoliko, naime Istra je tradicionalno najposjećenija turistička regija.

Ima razvijenu prerađivačku industriju, građevinarstvo, trgovinu, morsko ribarstvo i uzgoj ribe, poljoprivredu i transport. Po broju gospodarskih subjekata i prema financijskim pokazateljima poslovanja prednjače djelatnosti: prerađivačka industrija, turizam i trgovina.

U području industrije razvijena je brodogradnja, proizvodnja građevinskog materijala (vapno, cement, cigla, kamen), duhanskih proizvoda, namještaja, električnih strojeva i uređaja, dijelova za automobilsku industriju, stakla, obrada metala, plastike, drva, tekstila i proizvodnja hrane.

Proteklih godina je velika pažnja posvećena revitalizaciji poljoprivrede, pa je u vinogradarstvu, maslinarstvu i sustavu ekološke proizvodnje hrane postignut veliki napredak.

U robnoj razmjeni Istarske županije najveći udio (90%) ima prerađivačka industrija; od čega polovicu čini brodogradnja. Pozitivan trend poslovanja gospodarstva Istarske županije evidentiran je i prema konsolidiranom financijskom rezultatu, koji kontinuirano pokazuje znatno brži rast prihoda od rashoda.

Istarska županija provodi sustavnu izgradnju poduzetničke infrastrukture putem programa sufinanciranja, poticajnog kreditiranja, osnivanja potpornih institucija, izgradnje i opremanja poslovnih zona, promocije i edukacije.

Istra je regija koja se nalazi u uzlaznoj putanji razvojnog ciklusa. Strateški zemljopisni položaj i dobra prometna povezanost između Europe i Mediterana; očuvanost prirodnih bogatstava; stabilnost regionalne politike i suradnja sa mnogim regijama u inozemstvu; čine Istru primamljivom destinacijom za strana ulaganja.

ŽUPANIJSKA RAZVOJNA STRATEGIJA

Županijska razvojna strategija temeljni je planski dokument za održivi društveno-gospodarski razvoj svake županije i svojevrsan je nastavak ROP-a (Regionalni operativni program od 2006 do 2010. godine).

Županijsku razvojnu strategiju Istarske županije 2011. – 2013. izradila je Istarska razvojna agencija u suradnji s Istarskom županijom, Radnom skupinom i Partnerskim vijećem, a prema metodologiji preporučenoj od nadležnog Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

Razvojna strategija identificirala je 5 strateških ciljeva koji se sastoje od 24 prioriteta i 100 mjera. Ciljevi i prioriteti identificirani u Razvojnoj strategiji vodit će aktivnosti u jačanju socijalno-ekonomske situacije u županiji u periodu 2011. – 2013.g.

RAZVOJNA VIZIJA ISTARSKE ŽUPANIJE:

Istarska županija je moderna, otvorena i gospodarski konkurentna regija, prepoznatljive kulturne i prirodne baštine, visoke kvalitete života u okvirima uravnoteženog i održivog razvoja.

Strateški razvojni ciljevi Istarske županije za razdoblje 2011.- 2013.g. proizašli su iz vizije razvoja, te su definirani kao:

1. Konkurentno gospodarstvo
2. Razvoj ljudskih resursa
3. Zaštita prirodnih resursa i upravljanje prostorom
4. Visoka kvaliteta života
5. Prepoznatljivost istarskog identiteta

Uz gore navedene, donesen je i **Strateški program ruralnog razvoja Istarske županije (2008. - 2013.)**, koji predstavlja strateško plansko-programski dokument i sredstvo za učinkovitije i uspješnije upravljanje razvojem poljoprivrede, ribarstva i ruralnih područja.

4.2. Poslovanje poduzetnika u Istarskoj županiji

Tabela 5.

Opis	Prethodna godina	iznosi u tisućama kuna	
		Tekuća godina	Indeks
Broj poduzetnika		9.090	
Broj dobitaša		4.042	
Broj gubitaša		5.048	
Broj zaposlenih	45.494	44.998	98,9
Ukupni prihodi	30.040.848	31.030.717	103,3
Ukupni rashodi	28.459.182	29.954.155	105,3
Dobit prije oporezivanja	2.511.799	2.292.432	91,3
Gubitak prije oporezivanja	930.133	1.215.870	130,7
Porez na dobit	360.061	293.320	81,5
Dobit razdoblja	2.142.168	1.978.757	92,4
Gubitak razdoblja	920.562	1.195.515	129,9
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	1.221.605	783.242	64,1
Izvoz	8.267.649	9.341.733	113
Uvoz	5.451.512	5.754.055	105,5
Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	2.816.137	3.587.678	127,4
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	2.763.026	2.539.262	91,9
Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom	4.628	4.647	100,4

Izvor: Fina – osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika za 2010. godinu.

Tabela 6. Pokazatelji produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti poduzetnika u Istarskoj županiji u 2010. godini.

Ukupni prihodi po zaposlenom (u 000 kn)	690
Neto dobit po zaposlenom (u 000 kn)	17.406
Ekonomičnost poslovanja (u %)	103,6
Rentabilnost prometa (u %)	2,5
Rentabilnost ukupne imovine (u %)	1,2
Rentabilnost vlastitog kapitala (u %)	3

Izvor: FINA – Analiza financijskih rezultata poslovanja poduzetnika Republike Hrvatske po županijama u 2010. godini

U 2010. godini nastavlja se silazna putanja gospodarskih i financijskih kretanja. Dok se neke članice Unije u 2010 godini lagano oporavljaju, Hrvatska, pa tako i Istra dalje bilježe nepovoljne učinke krize.

Godišnja financijska izvješća istarskih poduzetnika su vrlo loša. Naime od 9.090 poduzetnika koji su u 2010. godini predali svoje izvješće, njih 5.048 su poslovali sa gubitkom, a njih 4.042 sa dobitkom, dakle 56 % poduzetnika, zaključuje godinu sa minusom.

Nažalost, sukladno lošem poslovanju poduzetnika, negativan je i trend u zapošljavanju.

Prosječan broj nezaposlenih u Istarskoj županiji u 2010. godini iznosio je 7.949 osoba što je u odnosu na 2009. godinu u kojoj je evidentirano 5.325 nezaposlenih osoba, 17,94% više.

Prosječan broj nezaposlenih žena u 2010. godini iznosio je 4.379 što je 55,09% od prosječnog broja nezaposlenih u Istarskoj županiji.

Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u 2010. godini za Istarsku županiju iznosila je 8,5% dok je stopa nezaposlenosti u RH iznosila 16,9%.

Prema podacima FINA-e, **prosječna neto plaća** po zaposlenom u Istarskoj županiji 2010. godine iznosila je 4.647,00 kn, što je 1% više u odnosu na prosječnu neto plaću za isto razdoblje prethodne godine koja je iznosila 4.601,00 kn

Ukupni prihodi poduzetnika u 2010. godini iznosili su 31,03 mlrd. kn, **ukupni rashodi** 29,95 mlrd. kn, dok je neto dobit nakon oporezivanja iznosila 1,97 mlrd. kn.

U strukturi ukupnog prihoda Istarske županije prevladava prerađivačka industrija s udjelom od 40,3%, potom slijede trgovina s 19,6%, turizam 10,5%, građevinarstvo 10,3%, te stručne znanstvene i tehničke usluge s 5,2%, itd.

Rang ljestvicu djelatnosti prema ostvarenoj neto dobiti uvjerljivo predvode dvije djelatnosti industrija s 696 milijuna kn ili 36,7% i stručne znanstvene i tehničke djelatnosti s 618 milijuna kn ili 32,6%, koje s popriličnim zaostatkom slijede: trgovina s 8,8%, turizam s 6,2%, građevinarstvo 4,5%, itd. Razlog tako visoke iskazane dobiti u djelatnosti stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti je ta da je unutar tih djelatnosti u razredu upravljačke djelatnosti registrirano nekoliko holdinga kao krovnih organizacija (primjerice Adris Grupa d.d., Adria Resorts d.o.o., Rovita d.o.o., Uljanik d.d., Brijuni rivijera d.o.o.) čiji udio u ukupnoj dobiti te djelatnosti iznosi oko 80%.

Što se gubitaka u poslovanju tiče najveći su u djelatnosti turizma i ugostiteljstva 350 mil. kn ili 30%, potom u građevinarstvu 232 mil. kn ili 20%, industriji 136 mil. kn ili 11,7% i trgovini 103 mil. kn ili 8,9%. Zahvaljujući ponajviše radovima na Istarskom Y, s 1.220 mil. kn, što u strukturi iznosi gotovo 50%, građevinarstvo predvodi investicije u dugotrajnu imovinu u županiji, a slijedi ga turizam i ugostiteljstvo s 433 mil. kn ili 17,5%, itd.¹⁰

4.3. Prvih pet poduzetnika prema veličini novostvorene vrijednosti u 2010.

Tabela 7. Iznosi u tisućama EUR

Redni br.	Naziv poduzetnika	Sjedište poduzetnika	Novostvorena vrijednost
1.	TDR	Rovinj	78.988
2.	ADRIS GRUPA	Rovinj	72.669
3.	ULJANIK BRODOGRADILIŠTE	Pula	39.540
4.	PLAVA LAGUNA	Poreč	24.736
5.	BENETTON ISTRIA	Labin (Vinež)	12.097

Izvor: „500 najboljih“ – izdanje 30. rujna 2011. Lider, Poslovna hr.

4.4. Prvih pet poduzetnika prema veličini dobiti razdoblja u 2010. godini

Tabela 8. Iznosi u tisućama EUR

Redni br.	Naziv poduzetnika	Sjedište poduzetnika	Ukupan prihod
1.	ADRIS GRUPA	Rovinj	66.410
2.	TDR	Rovinj	32.560
3.	ULJANIK PLOVIDBA	Pula	9.860
4.	PLAVA LAGUNA	Poreč	9.006
5.	BENETTON ISTRIA	Labin (Vinež)	8.380

Izvor: „500 najboljih“ – izdanje 30. rujna 2010. Lider, Poslovna hr.

¹⁰ HGK – Županijska komora Pula

4.5. Turistička kretanja

Tabela 9.

Dolasci i noćenja U 2010. i 2009.g.	Hrvatska			Istra			Rovinj		
	2009.	2010.	2010/ 2009	2009.	2010.	2010/ 2009.	2009.	2010.	2010/ 2009.
DOLASCI	10.613.203	10.871.464	102	2.724.169	2.737.289	100	384.754	393.052	102
NOĆENJA	58.426.850	62.005.917	106	18.703.774	19.040.801	102	2.630.289	2.703.371	103

Izvor: Hrvatska turistička zajednica, TZ grada Rovinja-Rovigno

Najznačajnije hotelijerske tvrtke su:

- Riviera Adria (Valamar) - Poreč
- Plava Laguna – Poreč
- Istraturist – Umag
- **Maistra – Rovinj**
- Arenaturist – Pula
- Laguna – Novigrad
- Rabac – Rabac.

U posljednjim godinama, zahvaljujući vlasničkoj transformaciji i značajnim financijskim ulaganjima u podizanje kategorizacije smještajnih objekata, učinjen je veliki iskorak u repositioniranju istarskog turizma. Polako dolazi do napuštanja koncepta masovnog turizma, a sve se više promoviraju razni selektivni oblici turizma u pravcu poboljšanja kvalitete ukupnog turističkog proizvoda Istre i povećanja njene konkurentnosti na svjetskom turističkom tržištu.

U turističkoj ponudi sve je veći naglasak na nautički, seoski, kongresni, izletnički, kulturni i sportsko-rekreativni turizam, uvode se pješačke i biciklističke staze, vinske ceste uz bogatu gastronomsku ponudu koju čine autohtoni istarski poljoprivredni proizvodi (pršut, sir, skuta, tartufi, biska, maslinovo ulje, plodovi mora i visokokvalitetna istarska vina malvazija, teran, borgonja, hrvatica, muškat, merlot, pinot i druga).

4.6. 10 najboljih županija u Hrvatskoj (Novostvorena vrijednost)

Tabela 10.

Rang	Županije	Novostvorena vrijednost ¹¹ u .000 €	Produktivnost u .000 € ¹²	Prihodi u .000 €	Dobit u .000 €	Izvoz u .000 €	Zaposleni ¹³
1	Grad Zagreb	5.506,903	37.736	28.107.221	2.849.882	3.530.571	172.434
2	Primorsko goranska	502.893	24.945	2.139.585	179.686	253.176	20.160
3	Istarska	422.492	35.225	1.774.021	210.952	807.938	11.994
4	Splitsko- dalmatinska	408.647	22.955	1.941.658	128.547	163.947	17.802
5	Zagrebačka	313.850	26.784	1.802.040	88.173	228.116	11.718

¹¹ Zbroj bruto dobiti i bruto plaća.

¹² Novostvorena vrijednost podijeljena s prosječnim brojem zaposlenih na osnovi sati rada.

¹³ Prosječan broj.

6	Varaždinska	199.998	16.054	1.370.871	53.817	399.904	12.458
7	Koprivničko-križevačka	165.333	19.021	746.086	24.913	144.706	8.692
8	Zadarska	160.233	28.777	598.723	51.108	204.018	5.568
9	Međimurska	139.962	18.177	555.232	38.166	178.316	7.700
10	Osječko-baranjska	134.983	16.368	801.569	33.297	123.828	8.247
... 21	Ličko-senjska	2.224	11.120	6.438	11	0	200

Izvor: „500 najboljih“ Izdanje 30. rujna 2011.“ - Lider, Poslovna.hr

5. GOSPODARSTVO GRADA ROVINJA

5.1. Osnovni financijski rezultati poduzetnika u Istri i Rovinju

Tabela 11.

	ISTRA			ROVINJ		
	2009	2010	Indeks '10/'09	2009	2010	Indeks '10/'09
Broj poduzetnika	8.768	9.090		890	889	
Broj zaposlenih	45.494	44.998	98,9	4.091	4.156	101,6
Ukupni prihodi (u .000 KN)	30.040.848	31.030.718	103,3	4.585.877	4.169.016	90,9
Dobit razdoblja (u .000 KN)	2.142.167	1.978.757	92,4	1.084.543	958.945	88,4
Gubitak razdoblja (u .000 KN)	920.563	1.195.515	129,9	100.553	86.183	85,7
Prosječna neto plaća	4.628	4.647	100,4	5.746	5.834	101,5

Izvor: Fina – Analiza financijskih rezultata poduzetnika Republike Hrvatske u 2010. godini

Broj poduzetnika 2010.godina - 889 , od toga 329 dobitaša i 560 gubitaša

881 – mali poduzetnici – 1.458 zaposlenih – 323 dobitaša i 558 gubitaša – prosječna mjesečna plaća – 4.157 Kn. (smanjenje s obzirom na 2009)

4 – srednji poduzetnici – 578 zaposlenih – 3 dobitaša i 1 gubitaša – prosječna plaća - 5.440 kn. (smanjenje s obzirom na 2009.)

4 – veliki poduzetnici – 2.127 zaposlenih – 3 dobitaša i 1 gubitaš – prosječna plaća – 7.089 kn (povećanje s obzirom na 2009)

Najzastupljenije djelatnosti u gradu Rovinju i broj poduzetnika

- Trgovina na veliko i malo; Popravak motornih vozila i motora – 201 poduzetnika, 88 dobitaša i 113 gubitaša,
- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluge hrane – 79 poduzetnika, 29 dobitaša, 50 gubitaša,
- Poslovanje nekretninama – 258 poduzetnika, 55 dobitaša, 203 gubitaša,
- Građevinarstvo – 96 poduzetnika, 31 dobitaša, 65 gubitaša,
- Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti – 80 poduzetnika, 45 dobitaša, 35 gubitaša.

Iz prethodnih podataka da se zaključiti da je globalna kriza imala vrlo veliki utjecaj na poslovanje poduzetnika u našem gradu, budući je 63% poduzetnika radilo sa gubitkom.

Pri tom ne smijemo zaboraviti i doprinos koji su dali i obrtnici u ukupnom gospodarstvu grada Rovinja.

Trenutna struktura obrtnika u Rovinju je slijedeća:¹⁴

- Ugostiteljstvo i turizam	182
- Uslužne djelatnosti	190
- Trgovačka djelatnost	141
- Ribarstvo i poljodjelstvo	70
- Proizvodna zanimanja	55
- Frizeri i kozmetičari	50
- Prijevoz	37
UKUPNO	725

Treba još napomenuti da je Grad Rovinj, kako bi u ovim teškim vremenima pomogao obrtnicima, početkom ove godine potpisao Sporazum sa Udruženjem obrtnika Grada Rovinja, te na taj način pokazao osjetljivost i prema ovoj grani gospodarstva.

5.2. Najveći rovinjski poduzetnici

5.2.1. *ADRIS GRUPA d.d., TDR d.o.o., MAISTRA d.d., ISTRAGRAFIKA d.d., ABILIA d.o.o.*

Adresa sjedišta: Vladimira Nazora 1.

Telefon: (052) 801 122

www.adris.hr, www.tdr.hr, www.maistra.hr, www.abilia.hr, www.istragrafika.com

Tabela 12.: **Financijski rezultati poslovanja tvrtke "ADRIS GRUPA" d.d.** u kn.

	2009	2010	Indeks '10/'09
Dugotrajna imovina	2.299.615.315	2.296.586.599	99,9
Nematerijalna imovina	6.110.527	5.267.939	86,2
Materijalna imovina	120.316.478	113.592.401	94,4
Zalihe	0	0	0
Potraživanja	140.080	115.101	82,2
Kapital i rezerve	5.011.538.641	5.372.362.449	107,2
Dugoročne obveze	138.770	74.580	53,7
Kratkoročne obveze	505.980.261	504.102.770	99,6
Obveze prema dobavljačima	16.748.637	18.042.240	107,7
Izveštaj o dobiti ili gubitku			
Poslovni prihodi	59.741.975	53.150.655	89,0
Poslovni rashodi	124.216.270	87.505.108	70,4
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	517.067.227	490.448.527	94,9
Dobit razdoblja	506.324.212	474.199.308	93,7

Izvor: FINA – Godišnje izvješće 2010.

¹⁴ Izvor: Udruženje obrtnika Grada Rovinj, stanje na dan 24. studeni 2011.g.

Adris grupa je u 2010. godini ostvarila ukupne prihode u iznosu od 3,1 milijardu kuna, što je za 1,8 posto manje od prošlogodišnjih prihoda. Poslovni prihodi iznosili su 2,84 milijardi kuna i za jedan su posto manji od prošlogodišnjih. Prihodi od prodaje robe i usluga iznosili su 2,77 milijardi kuna. Na domaćem tržištu ostvareno je 1,5 milijardi kuna, a na inozemnim 1,25 milijardi kuna, što predstavlja rast od 18 posto. Dobit prije oporezivanja iznosi 595 milijuna kuna, a neto dobit 466 milijuna kuna. U 2010. godini Adris grupa zapošljavala je 25 osoba.

Tabela 13.: **Financijski rezultati poslovanja tvrtke TDR d.o.o.** u kn.

	2009	2010	Indeks '10/'09
Dugotrajna imovina	1.320.084.039	1.282.814.823	97,2
Nematerijalna imovina	7.505.327	6.987.994	93,1
Materijalna imovina	1.019.251.662	957.391.533	93,9
Zalihe	296.389.974	195.330.260	65,9
Potraživanja	476.597.255	529.030.940	111,0
Kapital i rezerve	1.506.600.977	1.474.299.592	97,9
Dugoročne obveze	0	7.064	/
Kratkoročne obveze	1.265.533.301	767.497.898	60,6
Obveze prema dobavljačima	145.443.406	138.078.009	94,9

Izveštaj o dobiti ili gubitku

Poslovni prihodi	1.733.880.508	1.512.662.796	87,2
Poslovni rashodi	1.188.375.989	1.136.009.292	95,6
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	587.006.273	462.018.506	78,7
Dobit razdoblja	471.642.096	368.415.464	78,1

Izvor: FINA – Godišnje izvješće 2010.

Ukupna prodaja TDR-a u 2010. godini iznosila je 13,08 milijardi cigareta, pri čemu je 60 posto ostvareno u izvozu. Prodaja cigareta u 2010. je 4,4 posto veća u usporedbi s prošlogodišnjom. U 2010. godini TDR je ostvario ukupan prihod u iznosu od 1,97 milijardi kuna. Ostvareni poslovni prihodi iznose 1,85 milijardi kuna i za 5,6 posto su manji od prošlogodišnjih. Operativna dobit u 2010. godini iznosila je 472 milijuna kuna.

U 2010. godini TDR je zapošljavao 537 osoba, isto kao i u 2009. godini.

Tabela 14.: **Financijski rezultati poslovanja tvrtke MAISTRA d.d.** u kn.

	2009	2010	Indeks '10/'09
Dugotrajna imovina	1.767.159.000	1.905.159.000	107,8
Nematerijalna imovina	10.275.000	12.635.000	123,0
Materijalna imovina	1.659.487	1.794.672	108,1
Zalihe	3.121.000	3.201.000	102,6
Rezerviranja	53.695.000	63.484.000	118,2
Dugoročne obveze	/	10.381.000	
Kratkoročne obveze	1.036.372	976.759	94,2
Dobavljači i ostale obaveze	54.719	73.483	134,3

Izveštaj o dobiti ili gubitku

Poslovni prihodi	469.117.000	521.145.000	111,1
Poslovni rashodi	495.795.000	494.245.000	99,7
Gubitak prije oporezivanja	49.456.000	13.683.000	27,7
Gubitak razdoblja	45.644.000	13.162.000	28,8

Izvor: FINA – Godišnje izvješće 2010.

Turistički dio poslovanja Grupe ostvario je 2,68 milijuna noćenja, što je za jedan posto manje u usporedbi s 2009. godinom. Ostvaren je rast noćenja u čvrstim objektima za dva posto. Unatoč vrlo blagom oporavku gospodarstava glavnih emitivnih tržišta, ostvaren je rast cijena noćenja za pet posto. To je rezultat dugogodišnjeg ulaganja u prepoznatljivu ponudu u višem cjenovnom segmentu. Također je započeta investicija u hotel Lone, proizvod namijenjen kongresnom turizmu, pozicioniran u visokom segmentu ponude.

U 2010. godini Maistra je ostvarila prihod od prodaje u iznosu od 515 milijuna kuna, što je za 4,7 posto više od prošlogodišnjeg. Operativna dobit iz poslovanja iznosila je 37 milijuna kuna, što je za oko tri posto više od prošlogodišnje.

Maistra je u 2010. godini zapošljavala 1.051 djelatnika, dok ih je u 2009. bilo 988.

Tabela 15.: **Financijski rezultati poslovanja tvrtke ISTRAGRAFIKA d.d.**

u kn.

	2009	2010	Indeks '10/'09
Dugotrajna imovina	46.875.264	41.101.903	87,7
Nematerijalna imovina	954.139	944.103	98,9
Materijalna imovina	44.517.596	37.834.724	85,0
Zalihe	10.489.673	17.697.007	168,7
Potraživanja	58.790.481	66.806.262	113,6
Kapital i rezerve	88.857.995	96.878.978	109,0
Dugoročne obveze	0	0	/
Kratkoročne obveze	22.585.133	23.457.466	103,9
Obveze prema dobavljačima	0	0	/

Izveštaj o dobiti ili gubitku

Poslovni prihodi	134.409.825	136.475.866	101,5
Poslovni rashodi	126.444.578	126.298.568	99,9
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	7.902.723	9.979.111	126,3
Dobit razdoblja	6.306.189	8.020.984	127,2

Izvor: FINA – Godišnje izvješće 2010.

5.2.2. EUROTRADE d.o.o.

Adresa sjedišta: Gospodarska zona „Gripole spine“ – Spine bb

Telefon: (052) 803 699, (01) 6531 230, www.eurotrade.hr

Eurotrade d.o.o. Rovinj, osnovano je u prosincu 1989. godine, posluje na području uvoza i distribucije informatičkih proizvoda vodećih svjetskih proizvođača.

Prosječan broj zaposlenih tijekom 2010. godine iznosio je 133 radnika, dok je u 2009 godini prosječan broj zaposlenih bio 126. Eurotrade d.o.o. posluje u Republici Hrvatskoj ali i u susjednim državama.

Subjekt je u privatnom vlasništvu dok je kapital domaćeg porijekla.

Tabela 16.: **Financijski rezultati poslovanja tvrtke EUROTRADE d.o.o.** u kn.

Podaci o imovini i izvorima sredstava	2009	2010	Indeks '10/'09
Dugotrajna imovina	31.013.050	32.769.789	105,7
Nematerijalna imovina	0	2.212	
Materijalna imovina	23.000.745	24.277.876	105,6
Zalihe	31.831.450	34.565.126	108,6
Potraživanja	46.662	47.396	101,6
Kapital i rezerve	37.690.571	45.019.986	119,4
Dugoročne obveze	46.587.378	38.639.549	82,9
Kratkoročne obveze	24.341.971	27.596.691	113,4
Obveze prema dobavljačima	21.256.819	25.492.492	119,9

Izveštaj o dobiti ili gubitku

Poslovni prihodi	255.810.309	265.400.127	103,7
Poslovni rashodi	251.261.750	257.850.466	102,6
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	9.688.503	9.918.180	102,4
Dobit razdoblja	7.737.582	8.008.435	103,5

Izvor: FINA – Godišnje izvješće 2010.

5.2.3. VALALTA d.o.o.

Adresa sjedišta: Cesta Valalta-Lim bb
Telefon: (052) 811 568, (052) 804 800, www.valalta.hr

Subjekt je registriran 1981. godine, a osnovna mu je djelatnost ugostiteljstvo, turizam, trgovina, proizvodnja i vjetroenergija. U Valalti d.o.o. zaposleno je prosječno 327 radnika. Poduzeće je u privatnom vlasništvu, a kapital je domaćeg porijekla.

Tabela 17.: **Financijski rezultati poslovanja tvrtke VALALTA d.o.o.** u kn.

Podaci o imovini i izvorima sredstava	2009	2010	Indeks '10/'09
Dugotrajna imovina	138.747.832	123.547.779	89
Kratkotrajna imovina	98.256.644	115.176.107	117,2
Kapital i rezerve	168.093.267	173.365.996	103,1
Dugoročne obveze	43.757.772	50.636.864	115,7
Kratkoročne obveze	25.274.082	18.869.149	74,6

Izveštaj o dobiti ili gubitku

Ukupni prihodi	197.271.017	177.219.928	89,8
Ukupni rashodi	169.037.757	152.868.267	90,4
Dobit prije oporezivanja	28.233.259	24.351.660	88,1
Dobit razdoblja	22.443.763	19.253.332	85,8

Izvor: FINA – Godišnje izvješće 2010.

U 2010. godini Valalta je realizirala 48.336 dolazaka turista što je blago smanjenje u odnosu na 2009. godinu, no ostvareno je 537.704 noćenja što je za 1,08% više nego u 2009. godini.

5.2.4. MIRNA d.d.

Adresa sjedišta: Giordano Paliaga 8
Telefon: (052) 800 114, www.mirna-rovinj.hr

Subjekt je registriran 1990. godine, a osnovna mu je djelatnost oceanski i morski ribolov. U Mirni d.d. zaposleno je prosječno 170 radnika. Poduzeće je u privatnom vlasništvu, a kapital je domaćeg porijekla.

Poslovnu 2010. godinu obilježio je negativni trend.

Tabela 18.: **Financijski rezultati poslovanja tvrtke MIRNA d.d.**

u kn.

Podaci o imovini i izvorima sredstava	2009	2010	Indeks '10/'09
Dugotrajna imovina	169.217.198	167.500.278	99,0
<i>Nematerijalna imovina</i>	67.725	149.274	220,4
Zalihe	12.024.462	7.488.684	62,3
Potraživanja od kupaca	6.230.035	5.071.223	81,4
Kapital i rezerve	108.251.665	93.517.975	86,4
Dugoročne obveze	46.735.393	48.121.912	103,0
Kratkoročne obveze	36.704.230	45.915.882	125,1
Obveze prema dobavljačima	13.330.522	13.228.412	99,2
Izveštaj o dobiti ili gubitku			
Ukupni prihodi	36.829.500	34.394.201	93,4
Ukupni rashodi	41.139.651	41.821.436	101,7

Izvor: FINA – Godišnje izvješće 2010.

5.3. Ukupni financijski rezultati poslovanja poduzetnika Rovinja

Tabela 19.

Opis	iznosi u tisućama kuna		
	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
Broj poduzetnika		889	
Broj dobitaša		329	
Broj gubitaša		560	
Broj zaposlenih	4.091	4.156	101,6
Ukupni prihodi	4.585.877	4.169.016	90,9
Ukupni rashodi	3.453.988	3.158.582	91,4
Dobit prije oporezivanja	1.235.957	1.097.117	88,8
Gubitak prije oporezivanja	104.068	86.683	83,3
Porez na dobit	147.898	137.672	93,1
Dobit razdoblja	1.084.542	958.945	88,4
Gubitak razdoblja	100.552	86.183	85,7
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	983.990	872.762	88,7
Izvoz	968.455	1.023.275	105,7
Uvoz	650.480	604.096	92,9

Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	317.976	419.179	131,8
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	214.595	181.640	84,6
Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom	5.746	5.834	101,5

Izvor:FINA - Registar godišnjih financijskih izvještaja – 2010.

Iz tablice je vidljivo da su se smanjili i ukupni prihodi i dobit razdoblja s obzirom na prethodnu godinu. Što je odraz većeg broja gubitaša u odnosu na dobitaše. Prosječna neto plaća po zaposlenome narasla je za 1,5% s obzirom na prošlu godinu, a i broj zaposlenih osoba je narastao s obzirom na 2009. godinu za 1,6%.

6. ZAKLJUČAK

Globalna gospodarska kriza započeta u 2009 godini, nastavlja se i u 2010. godini. Dok se mnoge od članica Europske unije lagano oporavljaju, Hrvatska nastavlja sa negativnim trendom.

- BDP je u Hrvatskoj realno pao za 1,2%, na razinu 2006. godine
- Hrvatska na oko 62% prosječne razine razvijenosti EU27
- I članice CEFTA-e su bile uspješnije od Hrvatske
- Najoštriji rast nezaposlenosti u novijoj hrvatskoj povijesti
- Više od 60% zaposlenih prima plaću nižu od prosječne
- U Hrvatskoj je istodobno i vrijednost izvoza i vrijednost uvoza manja nego u pretkriznoj 2008. godini
- Nastavak zaduživanja države kod poslovnih banaka
- Godina je završila s razinom bruto inozemnog duga od 46,4 milijardi eura, što je 101% BDP-a
- Krajem godine je javni dug (prema Zakonu o proračunu javni je dug definiran kao dug općeg proračuna) dosegao iznos od 138 milijardi kuna što je za 20,1 milijardu kuna više nego na kraju 2009. godine
- Pad vrijednosti investicija u 2010. približno 25%
- Krajem 2010. godine 70,4 tisuće poslovnih subjekata imalo je blokirane račune duže od 60 dana
- Nepodmireni porezi i doprinosi iznosili rekordnih 14 milijardi kuna
- 2010. godina je rekordna godina (do sad) što se tiče nelikvidnosti realnog sektora
- Rezultati poslovanja poduzetnika lošiji u odnosu na 2009. godinu
- Ukupni prihodi su pali za 2,0%
- Znatno povećan broj poduzetnika koji posluju s gubitkom
- Nakon plaćanja poreza, konsolidirani je financijski rezultat negativan, odnosno, na ukupnoj razini ostvaren je gubitak u visini 1,7 milijardi kuna (najlošiji rezultat od 2000 godine.)

Ovo su samo neki od negativnih pokazatelja hrvatskog gospodarstva.

Kriza i negativni trendovi nisu mogli zaobići ni istarske gospodarstvenike, koji su i u 2010. godini, poslovali u vrlo teškim uvjetima. Od ukupno 9.090 poduzetnika, njih 5.048 poslovalo je sa gubitkom, dok je njih 4.042 poslovalo sa dobitkom.

Prosječan broj nezaposlenih u Istarskoj županiji u 2010. godini iznosio je 7.949 osoba što je u odnosu na 2009. godinu u kojoj je evidentirano 5.325 nezaposlenih osoba 17,94% više.

Nažalost, negativni trendovi nisu zaobišli ni naš grad, odn. naše poduzetnike kojih je u 2010. godini bilo 889, a od kojih je njih 560 radilo sa gubitkom, a njih 329 sa dobitkom. Ukupni prihodi smanjeni su za gotovo 10%, a dobit razdoblja smanjila se za više od 10%.

Na sreću, turistička kretanja su iz godine u godinu pozitivna, pa je tako i u 2010. godini došlo do povećanja dolazaka za 2%, a noćenja za 3%.

Osnovni pečat rezultatima rovinjskog gospodarstva i dalje daje TDR odnosno Adris grupa, dovodeći naš grad u sam hrvatski vrh po svim gospodarskim pokazateljima. Ne smije se zaboravit na još jednu vrlo važnu gospodarsku granu a to je turizam, koji je definitivno pokazao svoju gospodarsku moć i to ne samo kroz prizmu hotela i broja gostiju, već bi se moglo reći da je njegov najvažniji doprinos gospodarstvu njegova multiplikativnost jer on sam po sebi sadržava i reproducira svu poslovnu aktivnost. Upravo zbog tog multiplikativnog značenja i uloge, turizam prerasta u stratešku odrednicu ne samo istarskog, već gospodarstva cijele Hrvatske. No, još uvijek značajna sezonalnost turizma, nepovoljno djeluje na ukupnu gospodarsku aktivnost, ali taj nedostatak bi se trebao riješiti otvaranjem novih kapaciteta (hotela) koji će biti orijentirani na takozvani "kongresni turizam" i time bi se produžila pre i po sezona.

Destinacija Rovinj se u sljedećih 10 g. želi razviti u upscale destinaciju koja će na održiv način produljiti sezonu i podignuti potrošnju.

Stoga je donesen MASTER PLAN RAZVOJA TURIZMA ROVINJA, koji je zajednička inicijativa Grada Rovinj-Rovigno, Turističke zajednice i turističke privrede destinacije Rovinj, kao i svih ostalih turističkih subjekata s ciljem implementacije definiranih aktivnosti kako bi destinacija Rovinj iskoristila svoj potencijal i nastavila razvijati turizam na održiv način i time kreirati vrijednost za zajednicu.

Ovaj dokument detaljno razrađuje analizu i dijagnozu ishodišne situacije, razrađuje strateške ciljeve i smjernice razvoja destinacije putem četiri ključna područja – pozicioniranja destinacije, pozicioniranja po sezoni i ciljnoj skupini, definiciji emitivnih tržišta i definiciji turističkih proizvoda po sezoni i ciljnoj skupini

Stoga jedna od ključnih smjernica razvoja Grada Rovinja treba biti pronalaženje ključa za produženje sezone, s tim da se ne zanemare potrebe ostalih poduzeća i obrtnika, tako da se i njima pruže što bolji uvjeti kako bi što uspješnije poslovali i tako podigli standard života u gradu na većem nivou, pošto su i oni (tj. većina njih) usko povezani sa turizmom.

Isto tako, svjesan značaja poduzetništva, i to razvoja malog i srednjeg poduzetništva te trenutne gospodarske situacije u Hrvatskoj, Grad Rovinj je u 2011.g. pokrenuo Program kreditiranja kako bi pomogao poduzetnicima i obrtnicima u ostvarenju novih investicija na području Rovinja. Takvim se programom subvencionira kamatna stopa od 1% do 3% (ovisno o namjeni), dok je u proračunu za ovaj program osigurano 300.000,00 kuna.